

ЕТИКА

I. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна “Етика” є частиною циклу соціально-гуманітарних дисциплін, що несуть головне навантаження в процесі морального виховання студентів, формування світогляду високодуховного громадянина України. Вивчення навчальної дисципліни «Етика» спрямоване на формування моральної культури студентів юридичного факультету і дозволяє майбутнім юристам скорегувати професійну діяльність відповідно до етичних норм та цінностей сучасного суспільства. Дисципліна вивчається в обсязі 1 кредиту (54 години).

Мета вивчення даної дисципліни:

- ознайомити з історичними типами етики як сфери, що формують критерії цінностей, норм і правил існування людини в соціальному просторі;
- сформувані у свідомості молодого людини набір цінностей та правил поведінки, що викликані різними життєвими і професійними ситуаціями;
- опанувати основні складові моральних цінностей ділового світу, його поширених норм спілкування й законів успішної реалізації творчої особистості, що відповідають сучасним європейським вимогам;
- засвоїти основи юридичної етики, її категорії та діючі норми правового поля.

Завдання дисципліни – сформувані моральну культуру, цінності та норми професійної діяльності юриста й громадянина нашої держави.

Після вивчення дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- основні історичні типи філософської етики, її сутність та форми реалізації в суспільстві,
- сутність моралі, її функції в суспільстві, специфіку і структуру моральної свідомості,
- предмет, цілі й завдання юридичної етики, її зв'язок з іншими гуманітарними та юридичними науками,
- моральні цінності як основу взаємодія людини та суспільства, етичні та правові аспекти взаємодії моралі та політики,
- загальноєвропейські традиції в сучасній етиці ділового спілкування.

УМІТИ:

- аналізувати моральні основи соціальних та юридичних процесів,
- використовувати моральні закони у формуванні життєвих цінностей і професійної діяльності,
- застосовувати знання з особливостей систем регіональних, національних та соціально-групових у діловому спілкуванні,
- використовувати принципи загальноєвропейських традиції спілкування в розбудові міжнародних взаємовідносин,
- формувати принципи моральної відповідальності особистості в юридичній діяльності,
- використовувати етичні норми і цінності в створенні позитивного простору особистісних та професійних стосунків,
- застосовувати на практиці етичні норми кореляції соціальних відносин, розбудовуючи їх на принципах толерантності й поваги.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЕТИКА»

Тема 1. Сутність поняття етики

Формування етики та сучасність. Предмет і завдання етики. Основні етапи становлення етики. Галузева структура етики. Етика в системі знань про мораль. Підвищення ролі етики у XXI столітті.

Тема 2. Сутність поняття моралі

Функції моралі в суспільстві. Порівняльний аналіз моральних принципів ділового спілкування “традиційних” та “нетрадиційних” етичних систем. Моральна свобода і моральна відповідальність.

Тема 3. Поняття і структура моральної свідомості

Характеристика поняття «моральна свідомість». Вчинок як першоелемент моральної поведінки. Сутність моральної свободи.

Тема 4. Юридична етика

Поняття, предмет, цілі та завдання. Зв'язок юридичної етики з іншими науками. Моральна відповідальність особистості. Місце юридичної етики в професійній діяльності.

Тема 5. Спілкування як одна з ключових прикладних проблем етики. Етика ділового спілкування: поняття, зміст, структура

Духовне та матеріальне спілкування. Міжособистісне спілкування: зміст і форми, структура й функції. Спілкування як моральна цінність. Засоби спілкування та їх роль у професійній діяльності.

Тема 6. Моральні цінності та соціальні проблеми ділового спілкування.

Моральні цінності як контрольно-імперативні механізми моральної регуляції. Взаємодія людини і суспільства: громадянський аспект ділового

спілкування. Мораль та політика. Влада та громадянин. Етичні й правові аспекти взаємодії.

Тема 7. Етикет та мораль. Етичні аспекти норм ділового етикету

Історія розвитку етикетної культури. Умовно-погоджений характер норм етикету. Роль етикету в службових відносинах. Моральна компонента етикету. Професійна мораль у системі суспільних відносин.

Тема 8. Особливості регіональних, національних та соціально-групових систем ділового спілкування

Загальноєвропейські традиції в сучасній етиці ділового спілкування. Етичні норми ділового спілкування країн Центральної та Південно-Східної Азії. Особливості етичних норм ділового спілкування в ісламських країнах.

Тема 9. Етика і проблема морального прогресу

Моральні колізії ХХІ століття в діловому спілкуванні. Відкриті проблеми прикладної етики та їх правовий аспект. Етичні й правові орієнтири проблем смертної кари, евтаназії, суїциду тощо. Проблема морального сенсу і моральної відповідальності за наслідки використання досягнень сучасних науки й техніки.

ІІІ. ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Етика як філософська наука: основні проблеми і теми.
2. Основні функції моралі.
3. Фактори визначення вчинку.
4. Критерії моральної норми.
5. Етичні основи професійної діяльності.
6. Функції моралі в суспільстві.
7. Сутність моральної свідомості та її структура.
8. Визначення та моральні фактори вчинку.
9. Моральні цінності: визначення й різновиди.
10. Етика як основа етикету. Основи ділового спілкування.

ІV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика. – М.: Гардарики, 2007. – 472 с.
2. Етика: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1992. – 284 с.
3. Зеленкова И.Л., Беляева Е.В. Этика: Учеб. пособие и практикум. – Минск: Тетра-Системс, 1998. – 367 с.
4. Коваль А. Ділове спілкування. – К.: Либідь, 1994. – 164 с.
5. Кондрашов В.А., Чичина Е.А. Этика история и эстетика. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2004. – 544 с.
6. Малахов В.А. Етика. Курс лекцій: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 384 с.

7. Психология и этика делового общения: Учебник для вузов / Под ред. В.Н. Лавриненко. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 266 с.
8. Сухарев В.А. Этика и психология делового человека. – М.: Знание, 1997. – 344 с.
9. Титаренко А.И. Нравственные основы общения. – М.: Знание, 1979. – 248 с.
10. Шепель В.М. Управленческая этика. – М.: Знание, 1989. – 316 с.